

Teorem

$A(x, y) = x^{2n-1} + y^{2n-1}$ polinomu $x + y$ ile bölünür.

İspat

İspatı tümevarım yöntemi ile yapalım:

$\forall n \in \mathbb{N}^+$ için;

$P(n)$: " $A(x, y) = x^{2n-1} + y^{2n-1}$ polinomu $x + y$ ile bölünür."

$P(1)$: " $A_1(x, y) = x + y$ polinomu $x + y$ ile bölünür."

$P(1)$ doğrudur.

$P(2)$: " $A_2(x, y) = x^3 + y^3$
 $= (x + y) \cdot (x^2 - xy + y^2)$
 polinomu $x + y$ ile bölünür."

$P(2)$ doğrudur.

$P(k-1)$: " $A_{k-1}(x, y) = x^{2k-3} + y^{2k-3}$
 polinomu $x + y$ ile bölünür."

ve

$P(k)$: " $A_k(x, y) = x^{2k-1} + y^{2k-1}$
 polinomu $x + y$ ile bölünür."

önergelerini doğru varsayalım.

$P(k+1)$: " $A_{k+1}(x, y) = x^{2k+1} + y^{2k+1}$
 polinomu $x + y$ ile bölünür."

önergelerinin doğru olduğunu gösterelim:

$$\begin{aligned} A_{k-1}(x, y) &= x^{2k-3} + y^{2k-3} \\ \Rightarrow x^2 y^2 \cdot A_{k-1}(x, y) &= x^2 y^2 \cdot (x^{2k-3} + y^{2k-3}) \\ \Rightarrow x^2 y^2 \cdot A_{k-1}(x, y) &= y^2 x^{2k-1} + x^2 y^{2k-1} \quad (1) \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} A_k(x, y) &= x^{2k-1} + y^{2k-1} \\ \Rightarrow (x^2 + y^2) \cdot A_{k-1}(x, y) &= (x^2 + y^2) \cdot (x^{2k-3} + y^{2k-3}) \\ \Rightarrow (x^2 + y^2) \cdot A_{k-1}(x, y) &= x^{2k+1} + y^{2k+1} + x^2 y^{2k-1} + y^2 x^{2k-1} \quad (2) \end{aligned}$$

(1) eşitliğine göre;

$A_{k-1}(x, y)$, $x + y$ ile bölündüğünden $x^2 y^2 \cdot A_{k-1}(x, y)$ $x + y$ ile bölünür.

O halde;

$$y^2 x^{2k-1} + x^2 y^{2k-1} \quad (3)$$

$x + y$ ile bölünür.

(2) eşitliğine göre;

$A_k(x, y)$, $x + y$ ile bölündüğünden $(x^2 + y^2) \cdot A_{k-1}(x, y)$ $x + y$ ile bölünür.

O halde;

$$x^{2k+1} + y^{2k+1} + x^2 y^{2k-1} + y^2 x^{2k-1} \quad (4)$$

$x + y$ ile bölünür.

(3) ve (4)'ten,

$x^{2k+1} + y^{2k+1}$ polinomunun $x + y$ ile bölündüğü görülür.

$P(k+1)$: " $A_{k+1}(x, y) = x^{2k+1} + y^{2k+1}$
 polinomu $x + y$ ile bölünür."

öngemesi doğrudur.

Not: Tümevarım ile ispat yönteminde, $P(k)$ öngemesinin doğru olduğu kabul edilip $P(k+1)$ öngemesinin doğru olduğu gösterilir.

Bu örnekte, $P(k-1)$ ve $P(k)$ öngemelerinin doğru olduğuna dayanarak $P(k+1)$ öngemesinin doğru olduğunu gösterebildik.